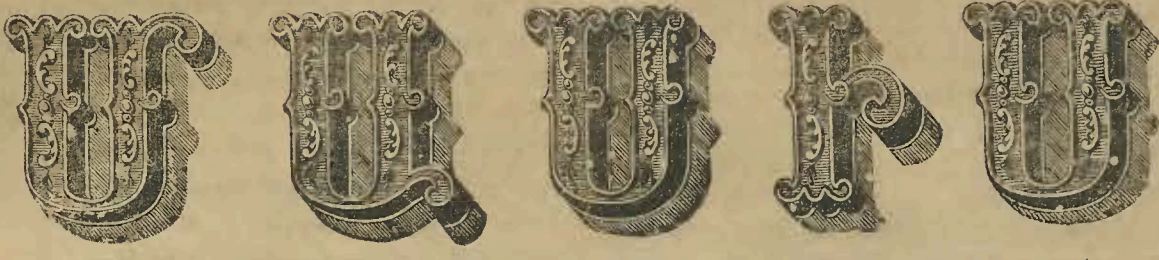

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 8 ՄԷՃ.
Վերջնական Կ. Պոլսոյ համար 4 ՄԷՃ.
Վերջնական Կ. Պոլսոյ համար 3 ՄԷՃ.
Վերջնական Կ. Պոլսոյ համար 2 ՄԷՃ.
Վերջնական Կ. Պոլսոյ համար 1 ՄԷՃ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Գուրա գացած լրագրաց ծանոթութեամբ
ձեռքը Կ. Պոլսոյ համար 8 ՄԷՃ.
Վերջնական Կ. Պոլսոյ համար 4 ՄԷՃ.
Վերջնական Կ. Պոլսոյ համար 3 ՄԷՃ.
Վերջնական Կ. Պոլսոյ համար 2 ՄԷՃ.
Վերջնական Կ. Պոլսոյ համար 1 ՄԷՃ.

ԿՈՏԱՆԻՆԻՍ 23 ՅՈՒՆԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պաշտօնի կողմերէն եկած վերջին
լուրերն յաջող են, բայց ըստ բաւա-
կանի վճարական չեն։ Բէռնի փաշա
անցեալ երեքշաբթի օրն իսկի Զաղ-
րայի մետերն եօթնուհինս ժամ պա-
տերազմեր է։ Բայց Ռուսաց առա-
ւելագոյն զօրութեանը չկրնալով յաղ-
թել, վերջապէս Դարաւ—Պոնար
քաղաքը պարտաւորուեր է։ Միւս
կողմանէ Սիւլէյման փաշա՝ որ իսկի
—Զաղրայի վրայ կը քալէր, նոյն օ-
րը ժամը 1 1/2 ին Ռուսաց վրայ յար-
ձակելով, սաստիկ կռուէ մ'ետե
ժամը 4 ին թշնամին իսկի Զաղրայէն
վաներ և յիշեալ գիւղաքաղաքն ալ
գրաւեր է։ Այս վերջին պատերազմ-
մին մէջ Ռուսք բազում կորուստ ու-
նեցեր են, և կըսուի թէ քանի մը
թնդանօթ ալ թողեր են պատերազմի
դաշտին վրայ։ Բէռնի փաշային յու-
լիս 18 ի հեռագիրն իւր շարժմանց
վրայ քանի մը տեղեկութիւն կուտայ։
Ճանապարհին Ռուսաց Տրակոն զօրաց
հանգիստելով, Չէրքէզ օժանդակներն
անոնց պահակներն սպաններ և զէն-
քերն ու ձիերն ալ առեր են։ Բէռնի
փաշա իսկի Զաղրայէն երկու ժամու-
շափ հեռի չըզր պէյ գիւղին աւե-
րակներն հասնելով, Ռուսաց հետեակ
և հեծեալ զօրաց հանգիստը և թըն-
դանօթով կռուի սկսեր է։ Թշնամին
չորս թնդանօթ ունէր, բայց չկրնա-
լով Օսմանեան զօրաց գիւղաքաղաքն, ետ
քաշուելու պարտաւորուեր էր, և Օս-
մանեան զօրքն յաղթական աղաղակ-
ներով զայն հալածեր էին։ չըզր
պէյ գիւղէն և ուրիշ գիւղերէ իսլամ
բնակիչք յարգանքներու մէջ գերի
պահուած էին։ Ասոնք ազատելու
համար Չէրքէզները զրկուեր են, որք
երեք հարիւրի չափ փախտաւորն ա-
զատեր են, որոցմէ տասնէհինգի չափ
կանայք և եօթն մանկունք վերաւորեալ
էին։ Բէռնի փաշա ասոնք Ենի Զաղ-
րա զրկեր է, գրեթե տեղական կա-
ռավարութեան որպէս զի անոնց ա-
մեն պիտոյքը հոգայ։ Չէրքէզները
չըզր պէյ գիւղը պաշարող Ռուսաց
վրայ յարձակելով մինչև Պաշանները
վաներ են բաւական կորուստ տալով
անոնց։ Նոյն օրը Սիւլէյման փաշա
տակաւին չէր երևցած, բայց Բէռնի
փաշա կը յուսար որ միանալէ ետե
որոշուած շարժումն ի գործ պիտի
դնէին, և կը յուսացուի որ Բէռնի փա-
շա վերադառնալով Սիւլէյման փա-
շայի հետ կը միանայ և երկուքն ի
միասին շարժելով Դըրապէքի մէջ բա-
նակեալ Ռուսաց վրայ կը յարձակին։
Իսկի Զաղրայի ետ առնուելուն
վրայ Սիւլէյման փաշային կողմէ ե-
կած հեռագրական տեղեկութիւնը
կը ծանուցանէ իւր Իսկի Զաղրայի

Պաշտօնի կողմերէն եկած վերջին
լուրերն յաջող են, բայց ըստ բաւա-
կանի վճարական չեն։ Բէռնի փաշա
անցեալ երեքշաբթի օրն իսկի Զաղ-
րայի մետերն եօթնուհինս ժամ պա-
տերազմեր է։ Բայց Ռուսաց առա-
ւելագոյն զօրութեանը չկրնալով յաղ-
թել, վերջապէս Դարաւ—Պոնար
քաղաքը պարտաւորուեր է։ Միւս
կողմանէ Սիւլէյման փաշա՝ որ իսկի
—Զաղրայի վրայ կը քալէր, նոյն օ-
րը ժամը 1 1/2 ին Ռուսաց վրայ յար-
ձակելով, սաստիկ կռուէ մ'ետե
ժամը 4 ին թշնամին իսկի Զաղրայէն
վաներ և յիշեալ գիւղաքաղաքն ալ
գրաւեր է։ Այս վերջին պատերազմ-
մին մէջ Ռուսք բազում կորուստ ու-
նեցեր են, և կըսուի թէ քանի մը
թնդանօթ ալ թողեր են պատերազմի
դաշտին վրայ։ Բէռնի փաշային յու-
լիս 18 ի հեռագիրն իւր շարժմանց
վրայ քանի մը տեղեկութիւն կուտայ։
Ճանապարհին Ռուսաց Տրակոն զօրաց
հանգիստելով, Չէրքէզ օժանդակներն
անոնց պահակներն սպաններ և զէն-
քերն ու ձիերն ալ առեր են։ Բէռնի
փաշա իսկի Զաղրայէն երկու ժամու-
շափ հեռի չըզր պէյ գիւղին աւե-
րակներն հասնելով, Ռուսաց հետեակ
և հեծեալ զօրաց հանգիստը և թըն-
դանօթով կռուի սկսեր է։ Թշնամին
չորս թնդանօթ ունէր, բայց չկրնա-
լով Օսմանեան զօրաց գիւղաքաղաքն, ետ
քաշուելու պարտաւորուեր էր, և Օս-
մանեան զօրքն յաղթական աղաղակ-
ներով զայն հալածեր էին։ չըզր
պէյ գիւղէն և ուրիշ գիւղերէ իսլամ
բնակիչք յարգանքներու մէջ գերի
պահուած էին։ Ասոնք ազատելու
համար Չէրքէզները զրկուեր են, որք
երեք հարիւրի չափ փախտաւորն ա-
զատեր են, որոցմէ տասնէհինգի չափ
կանայք և եօթն մանկունք վերաւորեալ
էին։ Բէռնի փաշա ասոնք Ենի Զաղ-
րա զրկեր է, գրեթե տեղական կա-
ռավարութեան որպէս զի անոնց ա-
մեն պիտոյքը հոգայ։ Չէրքէզները
չըզր պէյ գիւղը պաշարող Ռուսաց
վրայ յարձակելով մինչև Պաշանները
վաներ են բաւական կորուստ տալով
անոնց։ Նոյն օրը Սիւլէյման փաշա
տակաւին չէր երևցած, բայց Բէռնի
փաշա կը յուսար որ միանալէ ետե
որոշուած շարժումն ի գործ պիտի
դնէին, և կը յուսացուի որ Բէռնի փա-
շա վերադառնալով Սիւլէյման փա-
շայի հետ կը միանայ և երկուքն ի
միասին շարժելով Դըրապէքի մէջ բա-
նակեալ Ռուսաց վրայ կը յարձակին։
Իսկի Զաղրայի ետ առնուելուն
վրայ Սիւլէյման փաշային կողմէ ե-
կած հեռագրական տեղեկութիւնը
կը ծանուցանէ իւր Իսկի Զաղրայի

Պաշտօնի կողմերէն եկած վերջին
լուրերն յաջող են, բայց ըստ բաւա-
կանի վճարական չեն։ Բէռնի փաշա
անցեալ երեքշաբթի օրն իսկի Զաղ-
րայի մետերն եօթնուհինս ժամ պա-
տերազմեր է։ Բայց Ռուսաց առա-
ւելագոյն զօրութեանը չկրնալով յաղ-
թել, վերջապէս Դարաւ—Պոնար
քաղաքը պարտաւորուեր է։ Միւս
կողմանէ Սիւլէյման փաշա՝ որ իսկի
—Զաղրայի վրայ կը քալէր, նոյն օ-
րը ժամը 1 1/2 ին Ռուսաց վրայ յար-
ձակելով, սաստիկ կռուէ մ'ետե
ժամը 4 ին թշնամին իսկի Զաղրայէն
վաներ և յիշեալ գիւղաքաղաքն ալ
գրաւեր է։ Այս վերջին պատերազմ-
մին մէջ Ռուսք բազում կորուստ ու-
նեցեր են, և կըսուի թէ քանի մը
թնդանօթ ալ թողեր են պատերազմի
դաշտին վրայ։ Բէռնի փաշային յու-
լիս 18 ի հեռագիրն իւր շարժմանց
վրայ քանի մը տեղեկութիւն կուտայ։
Ճանապարհին Ռուսաց Տրակոն զօրաց
հանգիստելով, Չէրքէզ օժանդակներն
անոնց պահակներն սպաններ և զէն-
քերն ու ձիերն ալ առեր են։ Բէռնի
փաշա իսկի Զաղրայէն երկու ժամու-
շափ հեռի չըզր պէյ գիւղին աւե-
րակներն հասնելով, Ռուսաց հետեակ
և հեծեալ զօրաց հանգիստը և թըն-
դանօթով կռուի սկսեր է։ Թշնամին
չորս թնդանօթ ունէր, բայց չկրնա-
լով Օսմանեան զօրաց գիւղաքաղաքն, ետ
քաշուելու պարտաւորուեր էր, և Օս-
մանեան զօրքն յաղթական աղաղակ-
ներով զայն հալածեր էին։ չըզր
պէյ գիւղէն և ուրիշ գիւղերէ իսլամ
բնակիչք յարգանքներու մէջ գերի
պահուած էին։ Ասոնք ազատելու
համար Չէրքէզները զրկուեր են, որք
երեք հարիւրի չափ փախտաւորն ա-
զատեր են, որոցմէ տասնէհինգի չափ
կանայք և եօթն մանկունք վերաւորեալ
էին։ Բէռնի փաշա ասոնք Ենի Զաղ-
րա զրկեր է, գրեթե տեղական կա-
ռավարութեան որպէս զի անոնց ա-
մեն պիտոյքը հոգայ։ Չէրքէզները
չըզր պէյ գիւղը պաշարող Ռուսաց
վրայ յարձակելով մինչև Պաշանները
վաներ են բաւական կորուստ տալով
անոնց։ Նոյն օրը Սիւլէյման փաշա
տակաւին չէր երևցած, բայց Բէռնի
փաշա կը յուսար որ միանալէ ետե
որոշուած շարժումն ի գործ պիտի
դնէին, և կը յուսացուի որ Բէռնի փա-
շա վերադառնալով Սիւլէյման փա-
շայի հետ կը միանայ և երկուքն ի
միասին շարժելով Դըրապէքի մէջ բա-
նակեալ Ռուսաց վրայ կը յարձակին։
Իսկի Զաղրայի ետ առնուելուն
վրայ Սիւլէյման փաշային կողմէ ե-
կած հեռագրական տեղեկութիւնը
կը ծանուցանէ իւր Իսկի Զաղրայի

Պաշտօնի կողմերէն եկած վերջին
լուրերն յաջող են, բայց ըստ բաւա-
կանի վճարական չեն։ Բէռնի փաշա
անցեալ երեքշաբթի օրն իսկի Զաղ-
րայի մետերն եօթնուհինս ժամ պա-
տերազմեր է։ Բայց Ռուսաց առա-
ւելագոյն զօրութեանը չկրնալով յաղ-
թել, վերջապէս Դարաւ—Պոնար
քաղաքը պարտաւորուեր է։ Միւս
կողմանէ Սիւլէյման փաշա՝ որ իսկի
—Զաղրայի վրայ կը քալէր, նոյն օ-
րը ժամը 1 1/2 ին Ռուսաց վրայ յար-
ձակելով, սաստիկ կռուէ մ'ետե
ժամը 4 ին թշնամին իսկի Զաղրայէն
վաներ և յիշեալ գիւղաքաղաքն ալ
գրաւեր է։ Այս վերջին պատերազմ-
մին մէջ Ռուսք բազում կորուստ ու-
նեցեր են, և կըսուի թէ քանի մը
թնդանօթ ալ թողեր են պատերազմի
դաշտին վրայ։ Բէռնի փաշային յու-
լիս 18 ի հեռագիրն իւր շարժմանց
վրայ քանի մը տեղեկութիւն կուտայ։
Ճանապարհին Ռուսաց Տրակոն զօրաց
հանգիստելով, Չէրքէզ օժանդակներն
անոնց պահակներն սպաններ և զէն-
քերն ու ձիերն ալ առեր են։ Բէռնի
փաշա իսկի Զաղրայէն երկու ժամու-
շափ հեռի չըզր պէյ գիւղին աւե-
րակներն հասնելով, Ռուսաց հետեակ
և հեծեալ զօրաց հանգիստը և թըն-
դանօթով կռուի սկսեր է։ Թշնամին
չորս թնդանօթ ունէր, բայց չկրնա-
լով Օսմանեան զօրաց գիւղաքաղաքն, ետ
քաշուելու պարտաւորուեր էր, և Օս-
մանեան զօրքն յաղթական աղաղակ-
ներով զայն հալածեր էին։ չըզր
պէյ գիւղէն և ուրիշ գիւղերէ իսլամ
բնակիչք յարգանքներու մէջ գերի
պահուած էին։ Ասոնք ազատելու
համար Չէրքէզները զրկուեր են, որք
երեք հարիւրի չափ փախտաւորն ա-
զատեր են, որոցմէ տասնէհինգի չափ
կանայք և եօթն մանկունք վերաւորեալ
էին։ Բէռնի փաշա ասոնք Ենի Զաղ-
րա զրկեր է, գրեթե տեղական կա-
ռավարութեան որպէս զի անոնց ա-
մեն պիտոյքը հոգայ։ Չէրքէզները
չըզր պէյ գիւղը պաշարող Ռուսաց
վրայ յարձակելով մինչև Պաշանները
վաներ են բաւական կորուստ տալով
անոնց։ Նոյն օրը Սիւլէյման փաշա
տակաւին չէր երևցած, բայց Բէռնի
փաշա կը յուսար որ միանալէ ետե
որոշուած շարժումն ի գործ պիտի
դնէին, և կը յուսացուի որ Բէռնի փա-
շա վերադառնալով Սիւլէյման փա-
շայի հետ կը միանայ և երկուքն ի
միասին շարժելով Դըրապէքի մէջ բա-
նակեալ Ռուսաց վրայ կը յարձակին։
Իսկի Զաղրայի ետ առնուելուն
վրայ Սիւլէյման փաշային կողմէ ե-
կած հեռագրական տեղեկութիւնը
կը ծանուցանէ իւր Իսկի Զաղրայի

Ռուսական Ռուսիոյ Միւր լրագրին
յուլիս 8/20 թուով թերթին մէջ հե-
տեալ տողերը կը տեսնուին։

«Այս միջոցին Անգղիոյ յուզուե-
լուն միակ նպատակն է գիտնալ թե
ներկայ պատերազմին մէջ իբրեւ թուր-
քիոյ վերին թէ իբրեւ նորա ժառանգ-
որդներէն մին պէտք է միջամտէ :

«Այս խնդիրն առաջին կարգի
կարեւորութիւն մ'ունի Անգղիոյ հա-
մար : Իսկ այս ի վերջոյ վաճառական
Անգղիա ամենէն շահաւոր և քիչ ծախք
պատճառով միջոց պիտի ընտրէ :

«Ոչ Ռուսաց և ոչ ալ թուրքաց
գէտ պատերազմ՝ հրատարակելով՝ կը
հասկնան թէ իրեն պէտք եղածը պի-
տի առնու երբոր Օսմանեան կայս-
րութեան շէնքը Ռուսիոյ զօրութեան
բաղկումէն փչի : Երբոր թուրքիա
«փրկէ զիս» ըսէ : Անգղիա՝ անմիջա-
պէս գիտնալ վար առնելով Ռուսաց
զէնքերուն զօրութեամբ բացուած ժա-
ռանգութեան իբրեւ բաժանորդ պի-
տի ներկայանայ :

«Անգղիա թուրքաց «փրկէ զիս»
ըսելուն միայն կ'ապահովէ՝ անոնց վրայ
խուժելու և ընդհանուր շփոթու-
թենքն օգուտ քաղելով իրեն լաւա-
գոյն երեցածը յափշտակելու :

«Բայց պէտք չէ երկրայիլ, թէ
Անգղիոյ դրօշակը չկրնար երկար ժա-
մանակ ծածանիլ ոչ Դարգանէի մէջ
և ոչ Վոսիօրի վրայ, եւ թող իրեն
թէ պահ մը տնկուի հոն, ինչպէս որ
կը յուսացուի Անգղիոյ մէջ :

Դարգանէն Օսմանեան Հաքիքէթ
լրագրին գրուած նամակ մը կը ծա-
նուցանէ թէ ամսոյս սկիզբները Պար-
սից կարաւան մը Ռուսաց բանակին
պաշար տարած ժամանակ, վառայ
ծովակին մօտ Էրզնէ բռնուած տեղին
Օսմանեան զօրաց յառաջապահներէն
գերի բռնուեալ է :

Վիեննայի լրագրաց բերած լու-
րերուն նայելով, Դարաւաղիք Նիք-
սիի մօտակայ բարձունքն ու փոքր
բերդերը վերստին ձեռք անցունե-
լով Նիքսիք պաշար'ն են :

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիեննա 1 օգոստ. առաւօտ.
Լրագիրը կը ծանուցանէ միաժամ թէ
երէկ գումարեալ նախարարական խոր-
հուրդը բանակին ոչ ընդհանուր և ոչ մաս-
նական շարժումն որոշեց : Անորաւի կող-
մէն, որոյ բռնած քաղաքականութիւնը
կատարելագոյն հաւանեցաւ, իշխանու-
թիւն միայն ստացաւ հարաւային սահ-
մանադիտոց վրայ տարածեալ զօրաց թիւ-
ւոյն ըստ պարագային աւելցնել : Միան-
գամայն խորհուրդը չորս զօրաւոր շա-
րժական վիճակի մէջ դնելու պատահակա-
նութեան երեւոյն պատճառելիք ծախսող
վրայ խորհեցաւ, որոց գումարն հաւա-
նական հաշուով 23 միլիոն ֆրանկի կը
հասնի :

Վիեննա 1 օգոստ. իրիկուն.
Քոնցրոմանտ Բոլիթիք լրագիրը կը
ծանուցանէ թէ Աւստրիոյ հիւպատոսը
Քրակիւշիւպէն Պէրիքառ վերադարձաւ :
Յունաստանի և Սերպիոյ մէջ գաղնակցու-
թիւն մը կընել տալու պաշտօնը չէ յա-
ջողեր :

Գերմանիոյ կայսրն օգոստոս 8 ին Ա-
ւստրիոյ կայսրն պիտի հանդիպի Իշլի
մէջ :

Լոնտոն 2 օգոստ. առաւօտ.
Տէյլի Թէլեկրաֆ լրագիրը կ'ապահ-
կաւարտութիւնն որ շուտով դաշնակցու-
թիւն մը կընէ թուրքիոյ հետ : Թուրքերը,
կըսէ, Եւրոպիոյ մէջ Անգղիական շահու-
գիւրջխանութեան համար կը մարտնչին
իրօք :

Թայմզ լրագիրը կըսէ թէ Ռուսաց
Բուժէի արշաւելուն բարոյական ազդե-
ցութիւնը ջնջուած է հիմա : Չինուորա-
կան արդիւնքը Պուլքարիոյ մէջ շարունակ-
եալ կռուին եւրէն միայն կախեալ է :

Լոնտոն 2 օգոստ.
Թայմզ լրագիրն Հոմէրն ստացած հե-
ռագիր մը կը հրատարակէ ծանուցանող
թէ հաստատեալ համաձայնութեան մը

պատճառաւ՝ Խաղիս Գերմանիոյ քաղաք-
քականութիւնը պիտի բռնէ Արեւելից մէջ
Լոնտոն 5 օգոստ.

Անգղիական ամեն լրագիրը իրենց
թղթակիցներուն տուած տեղեկութեամբ
կը հաստատեն Բլէյքայի ձեռնարկութեան
նկարին մէջ Ռուսաց կրած պարտութիւն-
ներն, և մեծ կարեւորութիւն կընծայեն
անոնց :

Ռուսիոյ կառավարութեան հրատա-
րակած հեռագրերն իսկ կընդունին այդ-
պարտութիւնը : Տէյլի Նիւզի թղթա-
կիցն, որ Ռուսաց բանակին մէջ կը գտ-
նուի, անցնել երկուշաբթի օրն հեռա-
գիր մը գրելու, որոյ մէջ Ռուսաց յաղ-
թութեան մանրամասնութիւնը կը պատ-
մէ : «Այս պարտութիւնն ազեղող է»
կըսէ :

Լոնտոն 3 օգոստոս	
Օւմ. Գոնս.	9 9/16
Փոխ.	1863 9 3/4
•	1869 9 5/8
•	1871 37 1/2
•	1872 47
•	1873 9 1/2
•	Եղիպոս 38
Անգլ. Գոնս.	95

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝
Էվգենի Նախարարութեան Միւս-
թէշար Էմէր Էֆենտին Յէթմա է.
մինի տնտեսեցաւ :

Վազըթ լրագրին երէկ առաւօտ-
եան թուոյն մէջ հետեւեալ խորհրդ-
դածութիւնը կը տեսնենք Հայոց
վրայ :

«Ինչպէս որ Բուժէի մէջ օրի-
նակը տեսնուեցաւ, Ռուսիոյ բռն
նպատակն Անատոլիոյ կողմն ալ գը-
րաւած տեղերուն քրիստոնէայ ժո-
ղովուրդները սոք հանելով իր օգ-
տին ծառայեցնել էր : Կարսի, Էր-
զրումի և վանայ կողմերը գտնուող
Հայերը գիւրաւ սոք հանելու հա-
մար՝ այն կողմերը զրկած բանակ-
ներուն մէջ չառ մը Հայ հրամանա-
տարներ ու սպայներ դնելով, «Տե-
սէք Ռուսիոյ հպատակ զ տնտես չաղ-
արջիւն և Երզնիկ են, որ մինչև զօ-
րավարութեան աստիճանին հասնելու
ճանրան իրենց առջև բաց է » ըսել
ուզած, և Հայերն ալ ի գէշ գիմելու
յորդորած է, բայց չէ կրցած զանոնք
համարել :

«Թուրքիոյ Պարսկաստանի և Ռու-
սիոյ մէջ բաժանեալ Հայ ազգին ա-
մենէն բարեբաղդ մասը թուրքիոյ
հպատակ գտնուող մասն է : Այս բա-
նը Հայերն ալ գտնութեամբ ճանչե-
լով, Ռուսիոյ սոք կ'օրհնէ տեղերը
զանոնց Հայերը՝ խնամին ոչ թէ
համակրութեամբ և մեծ արանք կըն-
դունին : այլ և հակակրութիւն յայց
կուտան անոր : Այս պատճառաւ բազ-
մաթիւ պատուաւոր Հայք և մինչև
իսկ քահանայք բռնութիւն կը կրեն
Ռուսաց ձեռքէն : Ասիկց գառ՝ կով-
կասի, վրաստանի և Տաթարստանի մէջ
գտնուող Հայերն ալ իրենց Օսման-
եան ազգակցաց համակարծիք և գոր-
ծակից գտնուելով, Օսմանցոց չափ
Ռուսաց ալ ուշադրութիւն իրենց
վրայ դարձուցած են . . . »

Նոյն լրագրին մէջ կը կարդանք
նաև հետեւեալ տղերքը :

«Հասարակայ կարծիքը մարդե-
ցնելու համար թշնամոյն ծաւալած
սուտ լուրերն այնչափ անհեթեթ
են, որ անոնց վրայ խօսիլն իսկ ա-
մսթ է :

«Այն զրոյցներուն կարգէն է նաև
քանի մ'օրէ ի վեր Սանճաղ — Երի-
ֆի (սուրբ դրօշին) վերաբերեալ այն
զրոյցը թէ անոր գուրս եղնիք քրիս-
տոնեայնները ջարդելու նշան մ'է :

«Այս զրոյցին ստույթիւնն հաս-
տատելու և միանգամայն ցուցնելու
համար թէ իսլամներն ս'ըջափ հեռի

են այդպիսի բան մ'ընելէ, բաւ-
կան է միայն պատմութիւնն աչքէ
անցունել և ըսել թէ գաղաղան ժո-
մանակ Սուրբ դրօշին գուրս եղած
ժամանակ իսլամներն երբէք այդ-
պիսի գործերով զիրենք արատաւո-
րած են :

«Իսլամներն իրենց զէնքը մի միայն
իրենց իրաւունքը բռնաբարող թըշ-
նամոյն դէմ կուզեն, և առանց
այնպիսի գաղաղաբեր անգթու-
թիւններ գործելու իրենց հայրենակի-
ցաց վրայ, անոնց հետ ապրելու ի-
րաւունքին պաշտպանելու համար
իրենց արիւնը կը թափեն պատերազ-
մի գաշտերուն վրայ : »

Հինգ շարթի օրն Այա-Սօֆիոյի
մզկիթին մէջ գոհութեան ազօլքեր
կարդացուեցան Բուժէի մէջ Օսման-
եան զօրաց տարած յաղթութիւննե-
րուն համար :

Այսօր ալ նոյն արարողութիւնը
Երզնիկի մզկիթը պիտի կա-
տարուի :

Ռուսոնգի զօրաց հրամանատար
Միշեր Էրզնի փաշան հինգ շարթի
օրը Կ. Պոլիս հասաւ՝ նախորդ Սէր-
տար Էրզնի և պատերազմական
գործոց նախարարին պէս գառուե-
լու : Էրզնի թէ յիշեալ հրամանա-
տարը կայսերական բանակին զին-
ուորական պատուոյն արատ բերող
ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալու ամ-
բաստանութեան ներքեւ ինկած է :

Ի նպատ Օսմանեան վիրաւոր զօ-
րաց թանուղի մէջ բացուած հան-
գանակութեան մինչև ցարդ 300000
Ֆրանք արգիւնք գոյացած ըլլալով,
յիշեալ գումարը Կ. Պոլիս կ'ընդունա-
կան մասնաժողովին զրկուեցաւ :

Հա թիւրքի կը ծանուցանէ թէ
պատերազմական գործոց պաշտօնա-
տուրն ապակին թնդանութեամբ ձի-
ոց պէտք ունենալով, որոշք է թը-
րամէյի և Օմիլիայի ընկերու-
թեանց ձիերն ալ պահանջել, և կը
յուսացուի որ այս նիւթ ընկերու-
թիւնը 7—800 ձի կրնան մատակա-
րարել :

Հալապի հեռագրական գործա-
կալութիւնը լուր կուտայ ոչ ոք առա-
ւօտ թէ քաղաքական հեռագիր
մ'արդիւնուի է :

Յունական Նէօօղոս և Թրաքի ա-
նուն թերթերն, որք անցեալ շաբ-
թու անորոշ պայմանաւորաբար գաղ-
րած էին, ներսեմ ստանալով, հինգ-
շաբթի օրը վերստին հրատարակիլ
սկսան :

Կը լսենք թէ Լէվընթ Հէրբլա
լրագիրն ալ մօտ օրէն վերստին հրա-
տարակիլ պիտի սկսի :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԷՍՏՄԱՐՈՒՄՈՒՄԻԷ	
22 յուլիս. ուրախ իրիկուն	10.16
23 յուլիս. շաբաթ առաւօտ	
բացուեցաւ	10.18
ժամ 6 ին	10.14
Բուժիկի երկաթուղի	Փր. 28 50
Թղթաւոր	Վր. 178 1/2

ԸՆԹԱՅՐ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Կ. Պոլիս 22 Յուլիս	
Ստիլթ Եւրոպիոյ բաժ. Անգլ. Վր.	3. 2
• Գերմանականութեան	4.30
Կ. Պոլիս Պանքային	2.30
Քրէտի Եւրոպիոյ	2.
Քրէտի Օսթրո-Թուրք	—
Փոխ.	1863 38
•	1865 52
•	1869 47
•	1872 16 1/2
•	1873 46
Թրաքիոյ	Վր. 1 20

ԸՆԹԱՅՐ ԴՐՈՄՈՑ		
22 Յուլիս		
Անգլ. Վր.	109	32
Նորթոն Եւրոպի	87	30
Եւրոպի Վր.	28	20
Գլոբալ	31	20
Հինգ Գլոբալ	—	—
Հինգ Նոյն	115	20
Պոլիս	178	20

Ա. Գ. Ա. Յ. Ի.

Ազգային ժողովն երէկ գումարե-
ցու ի Մայր եկեղեցին Գումգափուի
րիք նախագահութեամբ Ամեն Ս.
Պատրիարք Տօր, և ատենապետու-
թեամբ Վսեմ Յ. Նուրեան Էֆենտիի

Ժամ 7 1/2ին ատենա բացուելով,
նախընթաց երկու նիստերու ատե-
նագրութիւններն ինչ ինչ գիտողու-
թեամբ վաւերանուէր ետեւ Ս. Պատ-
րիարք հայրն հետեւեալ կարգեր տե-
ղեկութիւններն հաղորդեց :

Ա. երկու օր առաջ փարիզէն հե-
ռագիր մ'եկեր է Նորին Սրբազնու-
թեան թէ Վենետիկ Միթրարեանք
Սամուէլ Մուրատայ կապին արդ-
եամբն հաստատեալ փարիզի Մու-
րատեան վարժարանը վաճառելու
վրայ են, Նորին Սրբազնութիւնն ալ
անմիջապէս թագրով մը գրեւ է առ-
Բ. Դուռն, որպէս զի ընդհանուր Հայ
ազգին որք և ազգատ մանկանց կըր-
թութեան յատկացեալ վարժարանին
վաճառումն արդիւնելով՝ կտակողին
կամաց համաձայն իւր նպատակին գոր-
ծածուելու և ընդհանուր ազգին ի-
րաւունքն ապահովելու համար հարկ
եղած միջոցները անօրինուին :

Բ. Մեծ—Եպարքոսն յատկապէս
Ն. Սրբազնութիւնը հրաւիրելով՝ վեհ.
Սուլթանին գոհութիւնը յայտնեւ է
Հայոց ազգին մատուցած անձնուէր
ծառայութիւններն, և իմացուցեւ
թէ Ն. Կ. վեհափառութիւնն հաճու-
թիւն յայտնեւ է որ մայրաքաղա-
քին Հայ բնակիչներէն երկու շէնք-
այն է 3—400 մարդոց մը բաղկացեալ
կամաւորաց խումբ մը կողմէն մայ-
րաքաղաքին և կայսերական պալա-
տին պահպանութեան ծառայելու
համար, իբրեւ քաղաքային պահա-
պան զինուոր :

Սոյն զինուորութեան վերաբեր-
եալ կանոնադրութիւնը պատրաս-
տուելու վրայ ըլլալով, քիչ օրէն
պիտի հրատարակուի և գործադ-
րութեան գրութիւն Ն. Սրբազնութիւնն
յորդորեց որ Մայրաքաղաքին Հայ
ժողովուրդը փութայ օգուտ քաղել
սոյն արտօնութիւնէն, որ քաղաքա-
յին հաստատութեան առաջին պայ-
մաններէն մին է :

Գ. Նորնափր Գաղ. ժողովոյ ան-
դամը 10 հրաժարած ըլլալով, գո-
մարմն անկարելի եղած է, ուստի
ինքից որ Ազգ. ժողովը ժամ ա-
ռաջ պէտք եղածն ընէ, որպէս զի
ներկայ փափուկ պարագայից մէջ
ինքն առանձին չմնայ :

Դ. Հայրենասիրական զգացմամբ
յորդոր կարգաց որ տեղութեան ներ-
կայ տաղանապայից վիճակին մէջ Հա-
յոց ազգը փութայ իւր նպատակները
կրկնապատկել և այս մասին ալ միւս
ազգերը գերադանցել, ինչպէս որ
գերադանցած է իւր գարաւոր ան-
գրդութիւնը հաւատարմութեամբ և
անձնուէր ծառայութեամբ առ Օս-
մանեան գահն, որոյ անսասան հաս-
տատութեան, ինչպէս նաև Օսման-
եան զինուց յաջողութեան և վեհ.
Սուլթանին կենաց և բարօրութեան
համար ջերմեանք բարեմտալիցու-
թիւններ ըրաւ :

Ժողովը Ն. Սրբազնութեան սոյն
յայտարարութիւնները լսելէ ետեւ,
քաղաքական ժողովոյ հրաժարեալ
անդամաց տեղ նորիւ ընտրելու հա-

մար առեւնապետացի դիւանին յանձնարարեց երկարատիկ ցանկ մը պատրաստել Ս. Պատրիարք Հօր հետ խորհրդակցութեամբ և յովորդ նստին ներկայել, որ ութ օրէն պիտի դուրսարի:

Յառաջիկայ նստին Օրակարգի խնդրներէն մին ալ կեդրոնական անտուկին Պիւ Տէն պիտի ըլլայ: Ըստ որոշման Ազգ. ժողովոյ:

Ս. Պատրիարք հայրն երէկ առաւօտ շնորհաւորութեան գնաց արտաքին գործոց նորընտիր նախարար Վսեմ Սէրգէի փաշային:

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱՐԱՐՆԻ

Օրակարգ — Բնակարանային քննարկումներ

Ազգի Մասին:

Ճակատողման քննադատը տասնէկէնգ օր ինձ դէմ որոտալէ ետք՝ բարեհաճեր է վերջնական Հայրենիքի 557 թիւով իմ գրութեանս պատասխանել:

Հետաքրքրութեամբ ձեռք առի անհայտ քննարկի յոռաժ բերած փաստերու պատասխանը, բայց ինչ տեսնեմ աղէկ. — աւասիկ ոտաձին պարբերութիւնը:

«Առաջին յօդուածին մէջ Մասիսի աշխարհական քննադատին (ինքզինք ձախակողման կոչելու համար) յօդուածոց վրայ ալ խափել խոտապայ (ինչ անմասն ոճ), այս խոտապայ կը փութամ կատարել այսօր (ո՛վ լո՛յս Տրոյս, ո՛ Տեւ կըրեանց յոյս անտասն, առ ինչ յամել քեզ փամանակ էր պարան), ո՛չ թէ աւոր հրատարակած Ա. յօդուածէն սկսեալ զամենքը մանրամասնօրէն քննադատելով (ցաւալի բան), զոր կատարել կախտանամ (դարձեալ որոտում) եթէ Մասիս հրատարակեալ խոտապայ սոյլ քննադատութիւններ հրատարակել իր թերթին մէջ: Վասն զի այսպիսի փամանակի մէջ բնաւ օրուտ չունեցող այդպիսի նիւթերու վրայ խօսք հրատարակող ուրիշ թերթ գտնելը շատ դժուարին է (խոտապայիմ և հաւատամ): այլ ընդհանուր տեսութիւն մը պիտի ընեն նոյն գրութեան օրոյն (ականջը խօսի խրատներին) և նպատակին վրայ:»

Կերկի թէ կամ մեր ընդդիմախօսը (եթէ երբեք կրնայ ընդդիմախօս կոչուիլ) տղայ է և կամ ընթերցողները տղա տեղ դրած է:

Գրական հրատարակի վրայ եթէ ուսող քննադատութիւններն օրուտ չունեն, ո՞րք են արդեօք օգտակարներն. — կուզիք դիմաւոր. — առաջին աղաք միջոց ցանկութեամբ համար յերկուրորդ րացադան չութիւններով ին անխառն յօդուածներն են արդեօք:

Ես չեմ դարմանար բնաւ: Վասն զի ուղիղ սկզբունքը և գրութիւն չունեցող է. կէ մասիկ աւելի բան մ'ապաւնին անմասնութիւն է: Թո՛ղ որ այլ խոտապայութիւններ կատարեալ պարտութիւն մ'է մանաւանդ: որովհետեւ ինչ էր քննադատութեանց աստիճան, և ինչ իմ պահանջներն: — օրինաց անթերի գործողութիւն:

Եւ քանի որ ձախակողման քննադատան հրատարակեալ անօրուտ կը համարուի այսպիսի լուրջ խնդրոյ մը փնտրանքները, ա՛լ բնաւ տարակոյս չմնար թէ խնդրին խափան հետի է օրինաբարութիւնը, և իւր դատապարտութիւնն ինք կ'արձակէ իր դէմ:

Նարեանկեանք. —

«Որչափ որ աշխարհական քննադատան անձի հետ գործ չունիմ կրնայ, բայց Ազգային ժողովոյ ատենապետ Վսեմ Սեւ փան փաշայի անձին դէմ ուղղակի յարձակումներ կընէ:»

Հոս ալ մեր ձախակողման քննադատը իր տղիւնութիւնը կը խոտապայի, վասն զի մէկու մը պաշտօնական արարքը քննադատելն անոր անձին դէմ յարձակում կը համարի:

Յօդուածոց մէջ Ն. Վսեմութեան աւանան ստեղծ յեղեղած էմ, բայց նորա անձը՝ զոր կը յարգեմ՝ երբեք չեմ քննադատած: Վասն զի կը յայտարարեմ գործեալ թէ ես անձի հետ բնաւ գործ չունիմ, զի այլ է անձը և այլ է գործը:

Գարձեալ:

«Այդ յարձակումներն յունիս 7 թիւ աւանան կ'սկսին, յունիս 5 ի նպատակ նիստին յետոյ, յորում Քաղ. ժողովոյ հրամարական ընդունուեցաւ, և Ս. Պատրիարք հայրը հրամարական մատուցանելով ժողովէն ատու քաղեց, և յետոյ ժողովին կողմէն դնացած պատգամաւորութեամբ ի ժողով իջաւ, ուր նշանաւոր ատենապետութիւն մ'ըլտաւ, որում պատասխանեց Ատենապետ փաշայ:»

Մեր յարգելի ձախակողման քննադատն, որ ըսած քննադատութիւններն Հայրենիքի 555 թիւին մէջ հրատարակած յօդուածոց մէջ «Ազգ. ժողովոյ դէմ ուղղակի յարձակումներ» կոչած էր, այս անգամ ալ «Սեւ փան փաշայի դէմ յարձակումներ» կանուանէ, յորմէ կը հետեւի թէ ըստ իւր տրամաբանութեան՝ Ն. Վսեմութեան պաշտօնական արարքը բնաւ նազատեցն Ազգ. ժողովոյ դէմ ուղղակի յարձակումներ են եղեր:

Երանի՛ Ն. Վսեմութեան որ այսպիսի արտաբերութիւններն մ'ունի:

36 տող վերջը (որը կարեւորութիւն չունի) կընէ «Ազգ. ինչպէս ըսի՛ ի սկզբնային թէ զիտաւորութիւնն անհրաժեշտ քննադատութիւններն չէ (փախուստ տալ) այլ ընդհանուր տեսութիւն մը (այդ ալ կրնայութիւն) նոյնը համառօտութեամբ» (557 տողով):

«Առաջին յօդուածին վերջին պարբերութեան խոտապայ յայտնի կերպի թէ, նոյն յօդուածողքին կամ յօդուածողքոց (տարակոյս չից որ Մասիսի խնդիրն ալ պատասխանատու է*, և թերեւս անոնց մէջ սրբազանութիւններ ալ ըրած է**, ինչպէս կերպի երկրորդական մասերն՝ որ Մասիսի գրի ին օրոգիական են) նպատակը ու եղանակը է. դարմանել Ս. Պատրիարքը հոր յո՛ւսի ին նստին ցաւալի ընթացքը, և կապել Ազգ. ժողովոյ ձեռքին այն ատենադատական իրաւունքը, որով Նորին Սրբազանութեան սահմանադրական պաշտօնին և պարտականութեան վրայ կը հսկէ. կամ ուրիշ բառերով ըսենք, Ազգ. ժողովը Պատրիարքական ազդեցութեան ներքեւէն չհանել:»

Մեր բաւեալ կը կարծէ թէ հրատարակած քննադատութիւններն քանի մը հօդուած իմ խնդրութեան արդիւնք են, յորմէ Մասիսի սրբազանութիւններն ալ կան եղեր: Ե՛ւ, իրաւունք ունի. վասն զի ուրիշ և ուրիշ սկզբունք ունենալն այնքան արտաքին կարգի բան մը թուէր է, որ խեղճ չէ ուրիշ հաւատալ թէ ազգին մէջ այնպիսի մէկը կրնայ գտնուիլ:

Կայաւորութիւն իմ խնդրութեան արտաբերան թէ ոչմասին որոշ և ուղիղ սկզբունք ունեցողներ իր յոռապայէն աւելի կան մեր ազգին մէջ, որ խնդրին հակառակ՝ ազգային շահուց իրաւանց և օրինաց պաշտպան կուտակցութիւնը կը կազմեն, և բարեկարգ արար սակաւաթիւ չեն անկախ են, և իւրաքանչիւրն ազատ համոզման տէր:

Հետեւորար այս կուտակցութիւնն ոչ թէ իւր կառնածինն պէս կուզէ Ազգ. ժողովը Պատրիարքին կամ խնդրին ազդեցութեանը ենթարկել, այլ Պատրիարքը և ժողով սահմանադրական ընթացքի մէջ պահել, վասն զի ոչ Պատրիարքը ոչ ժողովը տղաւն Սահմանադրութեան կապերն, այնպէս որ ոչ Պատրիարքը կըրնայ խոտապայի և ոչ ժողովը, և եթէ մին կամ միւրը խոտապայ, պատասխանատուութեան կենթարկել և ահա այս է որ չը համեմատել իմ յարգող ընդդիմախօս, կը կարծէ թէ այն պատարարը հրատարակելն Ազգ. ժողովոյ դէմ յարձակում է և ժողովրդեան մէջ անխնայութիւն քարոզել: Ինչպէս որ խեղճը ծանալ ուղիք է իմ հարձակումս այնպիսի անհեթեթ հետեւութիւն մը հանել:

Ուստի կը խոտապայ իմ բարեկամն, որ ուստի թէ խնդիր խեղճութեան, թիւր հետեւութիւններ հանելը, ենթարկութեան յենթարկութիւն գրողը, բացառապէս թիւններ արձակելն և «յարձակում կընէ ու անխնայութիւն կը քարոզէ» ըսելը բնաւ անքննադատելի չեն: քննադատութիւնը հմտութիւն, արտաբերանութիւն, փաստ և ապացոյց կը պահանջէ:

Օրինաց անթերի գործողութիւնն սրահանքին անկապելն ի իրաւունք և զեղծմանց դէմ բողոքելն անհանձնելի պարտաւորութիւն մ'է:

Այս է իմ սկզբունքը, և այս էր քննադատութեան նպատակն ու առարկան: Պէտք է զի մեզ բարեկամ ընդդիմախօսն որ Ազգային ժողովութիւնն պահանջած օրէնքներով կը հապաքակեալին հաճին ու կը խոտապային, և օրինաց անթերի գործողութիւնները իրանց կրնան կանգուն մնալ:

Կարգ ա՛ւ ազգայն օրաւորութիւնն և տես:

Եթէ կը տեսնէ ձախակողման քննադատն իր ազգը, փոխանակ այս ձեւարարութեան դէմ պիտի չէ համապատասխան հրատարակած սկզբունք:

Յարգող բարեկամն ինչպէս թող չկարծէ թէ ես Ս. Պատրիարքին արարքը կոյր գիտաբան պաշտպանելու (խնդիրն պաշտպան է այց) պարտաւորութիւնն եմ ըստանձնել: Ն. Սրբազանութեան պաշտպան կան արարքն ալ քննադատելու միտ պատրաստ եմ: Բայց երբեք չեմ կրնար ընդունիլ որ միայն Ս. Պատրիարքը սահմանադրութեան չ'ընդունին մէջ գործէ, իսկ

* Պէտք է ի կախապան հանել ուրեմն:
** Խնդիր ալ աղէկ դուշման է. չի տակը բռնելը չիցա:

Ժողովն ազատ համարի զինք իւր սահմանադրական պարտաւորութիւններէն:

Պատուարման բարեկամ կրցա՞ւ արդեօք հասկնալ այս սկզբունքն ալ:

Կը ինչո՞ցնեմ իրեն թէ ասոնք են իմ բուն խնդիրներն, ինչպէս որ յօդուածն յօդուած քննադատեցի Վսեմ Սեւ փան փաշային, որով և խնդիրն Ազգային ժողովոյ մէջ առած սխալ և հակապատկանադրական քայլերը, միտ խօսքի դէմ խօսք և փաստի դէմ փաստ հանելով:

Այդ և թէ կրնայ ձախակողման յարգող քննադատը սխալ սկզբունք մը, արդարութեան և սահմանադրութեան հակառակ նշանակեց մը ցոյց տալ իմ գրութեան մէջ և զայն փաստելով հաստատել, թո՛ղ հաւան, պարտաւոր եմ լսելու: Բայց երբեք չեմ կրնար լսել զինքը, եթէ այս անգամն ալ իմ յօդուածոցս քննադատման իմանք իմանք, հորիւրաւոր տղերք դէ՛, որ իրաւամբ չեն կըրնար օգտակար ըլլալ և տարակոյս չից թէ այնպիսի անօրուտ գրութեանը ընդունելու պատրաստ թերթ գտնելն այս ժամանակին մէջ, ինչպէս և ամեն անգամ, արդարեւ խիստ դժուարին է:

... Խմբագիր:

1877 յունվար ամսոյ սկիզբէն մինչեւ ցմբեք տարիին, Ազգ. Հիւանդանոցի նշանը շնորհող Մեծ. ազգայնոց անուանքը հրատարակելով, մեր խորին շնորհակալիքը կը յայտնուի ամեն անոնց՝ որք բարեհաճ են առատ նուիրք միթիւարել Հիւանդանոցի խնամքի պատասխարեալներն:

Նախորդ հրատարակութեան դուրսարը 63,584 10

Մեծապատիւ Էփէնոփե

Բարեղ Ղազարոսեան, Սոպանե, րու նորոգութիւն և անցնողէք 500
Յովհաննէս Էջմէքեան 1000
Պօղոս Գարբիւլեան և ընկ. ամէ, լիքան 10 թօփ 1000
Սեդրակ Տէմիրճեան 26
Ստեփան Գանթարեան 26

Էփէնոփե մը, ձեռամբ Կարապետ Էփ. Փանոսեանի 175
» » » Տ. Սուրբա չոր 220
» » » Յարութիւն Էփ. Սամանճեանի 52
» » » Մէկ ոչխար 126

Սարգիս Քախաւանճեան 1 ոչխար 120
Համեստ Եփէնոփե 1 » 120
Տիգրան Տէր Ներսէսեան 59
Կարապետ Տէր Միքայէլեան 59
Յակոբ Եանքեան 59
Անտոն Սերոբեան 59
Մարտիրոս Խաչիկեան 59
Ղապիկ Խաչիկեան 26
Մ. Սարգսյանեան 59
Մկրտիչ Յովհաննէս 59
Մատթէոս Նորայրանեան 26
Յակոբ Կ. Քիւրաքեան 40
Չարաբիա Պիլեանց 26
Յօհան Ալեօն 52
Մամիկ Մալաքեան 64
Տիգրան Էփէնոփե 52
Ստեփան Պէրճեան 150
Տիգրան Քախաւանճեան 500
Արիստակէս Փափազեան 150
Յովհաննէս Քիւրաքեան, քրիմ 150 քալ 840
Գեորգ Ալալճեան ձեռամբ Յարութիւն Կարապետի 564
Էփէնոփե մը ձեռամբ Յարութիւն Կարապետի 97 20
Տիգրան Արուս Խորենեան 26
» Մէօհրապէ Կիւրաքեան 52
Բարեկամ անձ մը, հանրական օրու ցոյց 1 հաս 10
» » » 7
» » » 15
» » » 11
» » » 26
» » » 5
» » » 6 20
» » » 5 20
Մ. Մարտիրոս անեկապետ 6 20
Յ. Յ. Ս. Մարտիրոս օտաճի Պ. Խաչիկ 6 20
Կատարար Պ. Մարտիրոս 6 20
Սամակ խաչի ձեռնոյ ազգայններէ շէնքի 7 քալ 56
Հաւելի 300 հաս 90
Հաւ 15 հաս 150

Լեւոն 100 հաս	25
Քանթարճի Խանիկ Էփէնոփե	25
Պաղդ պաղարի և շրջակայից Մեծ. սեղանաւորներէ ձեռամբ Կ. Է. Բ. ըս.	
Թանապուհան Էփէնոփեան, քը.	
քիճ 77 քալ	394
ամառ 63 քալ	536
դրամ	20
Կարապետ Քիւրաքեան մեղրամոմ	
2 1/2 քալ	110
Մալկարայի Տիգրան Հոռոփէ 15 կտաւ	
և 1 շապիկ	45
դրամ	12
(Ստեղ արդէն քը.) Էփէնոփե մը	
րատարակութեան 60 Օտմ. ոսկի	9,089 20
մասնաւոր :	Էփէնոփե մը 446
Սարգիս Քախաւանճեան հացիկերոյ	
Թի համար զանազանք	4904
Մանուկ Աբաղանեան միս 530 քալ	5500
	83,948 10

77 յուլիս 18 Մնամբ յարգանք
Գրասեն. Հիւանդան. Ի Կիւնց Հոգարար
ձեռքի ան գործակալ Ազգայ.
ին Հիւանդանոցի
Ս. Մ. Հիւանդան

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿՐԹԱՐԱՆ

Սոյն կրթարանը հաստատուած է 1876 յուլիսի 1 ին:

Հաստատութեան թուականէն սկսեալ հետզհետէ նորանոր ուսմանք և դիտութիւնը աւելցուելով՝ տարւոյս սկիզբները նախակրթական դրութեանէն երկրորդական վարժարանի վերածուած է և ըստ այնմ կը շարունակուի:

Կրթարանիս յարատեւութիւնն, ինչպէս նաև օրընտրական յառաջդիմութիւնն, ապահովեալ է շնորհիւ Մեծարդոյ ծնողաց փառաբանութեան և ուսումնաւոր ազգայնոց համակրութեան՝ զորս լիով կը վստայէ անօրէնութիւն իւր ձեռնարկութեան սկիզբէն ի վեր:

Հայկական կրթարանի նպատակն է ձեռնարկու ուսումնական և համեստ քաղաքացի անհատներ պատրաստել Ազգայն. ուստի բարեք կանոնաւորութեամբ կաւանդուին այն ամէն ուսմանք և դիտութիւնը՝ որ անհրաժեշտ հարկաւոր են մեր նպատակին և ուղղութեան:

Աշխարհաց մաքրութեան, առողջութեան և բարոյական անեղծութեան յաւաքութեան հսկողութիւն կը լինի. մեր ընտանիքն ալ մի և նոյն յարկին տակ գրուելով՝ աշակերտը, մանաւանդ զիւրեք թոթիկը, ընտանեկան ամեն տեսակ հագածութիւն և խնամք կը փոխարին, ինչպէս որ փորձով դիտեն Մեծարդոյ ծնողքը:

Ժամանակի մի վեր ընդհանրացած դրամական անձկութիւնն ի նկատի ունենալով՝ խիստ չափաւոր սահմանած եմք աշակերտաց թոթիկը. նաև տասնամեայ հասակը չընտրուած տղայոց համար, սահմանեալ թոթիկէն փոքրիկ զեղծ մ'ալ կընդունուի:

Մտքամասն տեղեկութիւն խնդրողք կամ խրեանց զաւակը մեր խնամոց յանձնել ուղղ ծնողք կրնան գտնել զմեզ ալ մէն օր Հայկական կրթարանը, Օրթա. քից Տէրէ փողոց թիւ 92:

6 յունիս 1877 Յ. Գաւթէ

Օրթաքից

Ի Լ Ա Ն

Նանը ազիկ իտարէսի տէլիքմէն լէրնետէն 31 կիւն զորքնոտա ախօւ լունմաք ի զէրէ ֆիրուլիթ օրուանաք 200000 քր.է քէփէլին պահաւը երկր. լի.ք քալիմէ 100 զրա օլարաք պէր վէճէր փէշին աւղ օլունմաք շարթը լըլա պէշէր գր.էսի 23 փարաշա լմալի Էօճափնաւ օլուլ թիւնըլը լումինն երկիրսի պէշինն փաղօր եր. լիէսի կիւլիւ գարարը գալիսի վէրէ լէրէք ֆիրուլիթ օլունմաք լունմաք ի լիւրարնա օլունմաք օլունմաք մէլըլիւրաւ Տարի Շուրայի ասքէրիլէ կէլիլէլիլէ 21 թէմուզ 1877 4
Պապը լիւրարաքէրի

ԱՅՆԵՐԻ ՎԻԿՏՐԵ

Ով որ իր մարմնով թափելը չուզեր, «Այնքան վիճօր» կոչումը մազի անուշահոտ շաւրէն գործածելու է. ուրիշ ամեն տեսակ մազի ջուրերը կամ իւղերը որ մազ չի թափելու համար կը ծախուին, բոլորն ալ անօգուտ են. իսկ վիճօրի օգուտը միլիոնաւոր փորձերով անսուսած է, և Պօլյուս ու գաւառացի մէջ օր օրի գործածողներուն թիւը կու ելնայ, Ենթեք որ իրենց մազերուն գեղեցկութիւնը կորսնցնելու վրայ են, չուտով գործածեն առ շաւրէն որ ի վերջոյ չզղջան: Թափելու վրայ եղող մազերը կը հաստատեն ու կամրապնդեն, թափածներուն տեղը մազ կը բուսցնէ երբոր մազերուն արմատը վնասուած չէ, ու ճերմակած մազերը անպատճառ իր նախկին բնական գոյնին կը բերէ, գործածելուն կերպը շիշերուն հետն է. կը ծախուի Կ. Պօլյուս Ղալաթիա Միլանա Միլանայի և Բնիկերացի Ամերիկայի Մադրաս:

ՕՏԱՌ

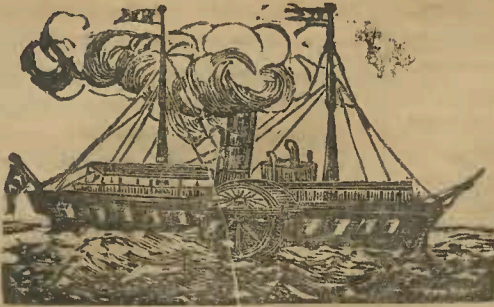

Միւսուհանութեան օճառ, մորթի կը կալուղցնէ ու լեզի շուրջով կը փըրժըրի, տեսակը խիստ աղին ու գինը շատ ատան է. կը ծախուի Կ. Պօլյուս Ղալաթիա Միլանա և Բնիկերացի Ամերիկայի Մադրաս:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԱԶԱՅԵ

Կ. Պօլյուս Ղալաթիա Միլանայի և Բնիկերացի Ամերիկայի Մադրաս կը ծախուի, աղին ճերմակ կտաներ, ու սեղանի ծածկոյ և այլն, սեղանի արծաթած պատառքաղ, գրգռիչ և այլն. կաղի լամբաներ, սեղանի ճերմակ յախճապակի սպասք Անգլիոյ տեսակէն, քարեօրաներ, փիքէ ծածկոյ, քիւնէ սալան և այլն, խոհանոցի վերաբերեալ անօթներ, կտրի գործիքներ, և ուրիշ անթիւ պիտանի վաճառք կը ծախուին չափաւոր գներով:

ՇԻՐՔԵԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ ՇՈՐԵՆԱԿԱՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՆԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1877 ՅՈՒԼԻՍ 1 ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՆ ՍԿԱՆԱԼ

ՄԻՆՁԵՆ ՅՈՒԼԻՍ 131

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԲԱՆՈՂ ՇՈՐԵՆԱԿԱՆԵՐԸ

Ժամ	Բաժնիքի Ենթաց Գները
11 30	Ենթացաւորէն, Պէյլիք, Թարապ, Ենթիք, Սթէն, Էմիլի, Բ. Հիսար, Պէյլիք, Արնամ, Օրթաք, Պէյլիք:
11 45	Արնամաւորէն, Գաւառ, Օրթաք, Պէյլիք, Գաւառ:
12	Պէյլիք, Բաշապ, Գանլ, Ա. Հիսար, Գանտ, Վանիք:
12 30	Բ. և Ա. Գաւառէն, Մէլարապ, Պէյլիք, Թարապ, Ենթիք, Պէյլիք, Բ. Հիսար, Պէյլիք, Արնամ, Գաւառ, Օրթաք, Պէյլիք:
1 30	Պէյլիք, Թարապ, Պէյլիք, Բաշապ, Գանլ, Ա. Հիսար, Գանտ, Վանիք, Չէնկ, Պէյլիք, Գաւառ:
2	Ենթիք, Մէլարապ, Պէյլիք, Թարապ, Ենթիք, Սթէն, Էմիլի, Բ. Հիսար, Պէյլիք, Արնամ, Գաւառ, Օրթաք, Պէյլիք:
3	Պէյլիք, Պէյլիք, Բաշապ, Բիթաթ, Գ. մահ, Գանլ, Ա. Հիսար, Գանտ, Վանիք, Չէնկ, Պէյլիք, Գաւառ, Օրթաք, Պէյլիք:
3 30	Մէլարապ, Պէյլիք, Թարապ, Ենթիք, Սթէն, Էմիլի, Պէյլիք, Բ. Հիսար, Պէյլիք, Արնամ, Գաւառ, Օրթաք, Պէյլիք:
5	Ենթիք, Պէյլիք, Թարապ, Ենթիք, Էմիլի, Բ. Հիսար, Արնամ, Պէյլիք, Օրթաք, Պէյլիք:
6 15	Ենթիք, Պէյլիք, Թարապ, Պէյլիք, Ենթիք, Էմիլի, Գանլ, Բ. և Ա. Հիսար, Գանտ, Արնամ, Չէնկ, Պէյլիք, Օրթաք, Գաւառ, Պէյլիք, Իսկիւտար:
7 45	Ա. և Բ. Գաւառէն, Մէլարապ, Պէյլիք, Թարապ, Ենթիք, Էմիլի, Բ. Հիսար, Արնամ, Օրթաք, Պէյլիք:
8 45	Մէլարապ, Պէյլիք, Թարապ, Պէյլիք, Սթէն, Պէյլիք, Ենթիք, Արնամ, Օրթաք, Պէյլիք:
8 45	Պէյլիք, Պէյլիք, Բաշապ, Բաշապ, Գանլ, Ա. Հիսար, Գանտ, Վանիք, Չէնկ, Պէյլիք, Գաւառ, Իսկ:
9 45	Ենթիք, Մէլարապ, Պէյլիք, Թարապ, Ենթիք, Էմիլի, Բ. Հիսար, Արնամ, Օրթաք, Պէյլիք:
11	Մէլարապ, Պէյլիք, Թարապ, Ենթիք, Էմիլի, Արնամ, Օրթաք, Պէյլիք:

ԿԻՐԱԿԻ ԵՆԹԱԿ ԳՆԵՐԸ

Ժամ	ԿԻՐԱԿԻ ԵՆԹԱԿ ԳՆԵՐԸ
12 30	Պէյլիք, Օրթաք, Արնամ, Պէյլիք, Բ. Հիսար, Պէյլիք, Ենթիք, Թարապ, Պէյլիք:
1	Գաւառ, Իսկ, Պէյլիք, Գաւառ, Օրթաք, Պէյլիք, Չէնկ, Արնամ, Գանտ, Ա. և Բ. Հիսար, Գանլ, Էմիլի, Ենթիք, Պէյլիք, Թարապ, Պէյլիք, Ենթիք:

Ժամ	ԿԻՐԱԿԻ ԵՆԹԱԿ ԳՆԵՐԸ
1 45	Պէյլիք, Օրթաք, Գաւառ, Արնամ, Պէյլիք, Բ. Հիսար, Էմիլի, Ենթիք, Թարապ, Պէյլիք, Մէլարապ, Սթէն, Ենթիք, Թարապ, Պէյլիք, Բաշապ, Ենթիք, Էմիլի, Բ. Հիսար, Գանլ, Բ. փաշա մահ, Բաշապ, Պէյլիք, Պէյլիք, Մէլարապ, Թարապ, Պէյլիք:
3 30	Իսկիւտար, Պէյլիք, Գաւառ, Օրթաք, Պէյլիք, Ա. Հիսար, Գանլ, Բ. փաշա մահ, Բաշապ, Պէյլիք, Թարապ, Պէյլիք:
4 45	Պէյլիք, Օրթաք, Արնամ, Բ. Հիսար, Էմիլի, Ենթիք, Պէյլիք, Թարապ, Պէյլիք, Մէլարապ, Սթէն, Ենթիք, Թարապ, Պէյլիք:
6 30	Իսկիւտար, Պէյլիք, Գաւառ, Օրթաք, Պէյլիք, Չէնկ, Արնամ, Ա. և Բ. Հիսար, Էմիլի, Ենթիք, Պէյլիք, Պէյլիք:
8	Պէյլիք, Օրթաք, Արնամ, Բ. Հիսար, Էմիլի, Ենթիք, Թարապ, Պէյլիք, Ենթիք:
9	Պէյլիք, Օրթաք, Արնամ, Բ. Հիսար, Պէյլիք, Ենթիք, Թարապ, Պէյլիք:
10 20	Պէյլիք, Օրթաք, Արնամ, Պէյլիք, Բ. Հիսար, Էմիլի, Ենթիք, Թարապ, Պէյլիք, Մէլարապ, Սթէն, Ենթիք, Թարապ, Պէյլիք:
10 20	Գաւառ, Պէյլիք, Պէյլիք, Վանիք, Գանտ, Ա. Հիսար, Գանլ, Բ. փաշա մահ, Բաշապ, Պէյլիք, Թարապ, Պէյլիք:
11	Պէյլիք, Օրթաք, Գաւառ, Արնամ, Պէյլիք, Բ. Հիսար, Էմիլի, Ենթիք, Թարապ, Պէյլիք, Պէյլիք:
11	Գաւառ, Գաւառ, Պէյլիք, Չէնկ, Վանիք, Ա. Հիսար, Գանլ, Բաշապ, Պէյլիք:
11 35	Պէյլիք, Գաւառ, Օրթաք, Պէյլիք, Չէնկ, Արնամ, Պէյլիք:
12	Պէյլիք, Օրթաք, Գաւառ, Արնամ, Պէյլիք:

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԲԱՆՈՂ ՇՈՐԵՆԱԿԱՆԵՐԸ

Ժամ	ԿԻՐԱԿԻ ԵՆԹԱԿ ԳՆԵՐԸ
11 30	6 5
12	6 35
12 30	8 15
1	8 45
1 30	9 15
2	9 45
2 30	10 5
3	10 25
3 30	10 50
4	11 15
4 30	11 30
5	12
5 30	

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

Ժամ	ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ
11 45	6
12 15	6 35
12 45	8
1 15	8 40
1 50	9 20
2 30	10
3 15	10 30
4	11
4 35	11 30
5 15	12

ՎԱՐՁՈՏՐՈՒԹԻՒՆ 16600 ՅՐԱՆԻ

ՄԵԾ ՈՍԿԻ ԵՔԱՂՐԱՍ ԱՌ. Թ. ԼԱՐՈՇ

Եւ շաբաթ 1875 թ. Փետրվար 2-ին

QUINA LAROCHE

ԷԼԻՒՍԻՐ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՎԵՐԵՆԱՅԻՆ ԱՄԵՆ ՍԵՂՈՒՆԲԸ ՊԵՐՏԵՆԱԿՈՂ

Գինա Լարոշ խիստ անորժաճամ էլիքներ միջ, որոյ քէնքինայի գինիներէն ու շուրճաններէն ունեցած մեծ գերազանցութիւնը քսան տարիէ ի վեր հաստատուած է, ուժի տեղաւորութեան, ստամոքսի հիւանդութեանց, հին շերտերու և այլոց դէմ:

Փարիզ Տրուս փողոց 22 և ամեն գերազանցաւոր քով:

Նոյն Երկրորդութիւնը, այսինքն երկաթային աղի մը քէնքինայի հետ բաղադրութիւն, որ արեան նուազութեան, քիւրօ-անէմիի, ծննդաբերութեան հետեւանաց և այլոց դէմ կ'ապաւորուի:

ԽՈՐԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Ե. Ս. ԻՒԹԻԻՃԵԱՆ

ՆՈՐԵՆԻ ԳԵՄԱՆՈՎՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND
MERCANTILE
INSURANCE COMPANY

ՆՈՐԵՆԻ ԳԵՄԱՆՈՎՈՒԹԻՒՆ
ԼՆԵՐԵՆԻ ԵՎ ԼՆԵՐԵՆԻ ԳԵՄԱՆՈՎՈՒԹԻՒՆ

Բաժանորդագրեալ գումար շ. 2,000,000
Վճարեալ գումար շ. 250,000
Պահեստի գումար շ. 1,000,000
Հիմնական գումար շ. 1,040,744-1,290,744
1875 թ. հրդեհի գումար շ. 917,178

Ստորագրեալ իրենց բաղաձայն յայտարարեալ իրենց վերոյիշեալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակալարար ընտրութեամբ ընտրուած ըլլալով, այնպիսի գումարներ մը մէջ կը գտնուին, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ գումարներ կը մատուցանեն:

Ապահովութեան կարգադրութիւնները կը լազկանան երկու ընկերութեանց միջ համեմատական բաժանումէ մը, և այսպէս ապահովութեան և գումարներու աւելանալով ընկերութիւնն ալ կը կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բռնողներու ինքզինքն ինքնապահովել:

Գրեթէ ամեն կարգի փառնող աւոր ապահովութիւնը կրնան ընդունել ինչպէս Բերայի Ղալաթիոյ և Պօլյուս մօտակայ քաղաքները զիւրեր և գաւառները:

Գիններուն և աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել Միացեալ ընկերութեանց գրասենեակը Ղալաթիոյ Բերայի մօտ Ապաւորի Խոսի Թիւ 3:

NORTHERN

ASSURANCE COMPANY

ՆՈՐԵՆԻ ԳԵՄԱՆՈՎՈՒԹԻՒՆ
ԼՆԵՐԵՆԻ ԵՎ ԼՆԵՐԵՆԻ ԳԵՄԱՆՈՎՈՒԹԻՒՆ
ԵՎ ԼՆԵՐԵՆԻ ԳԵՄԱՆՈՎՈՒԹԻՒՆ

Բաժանորդագրեալ գումար շ. 2,000,000
Վճարեալ գումար շ. 150,000
Պահեստի գումար շ. 1,000,000
Հիմնական գումար շ. 1,040,744-1,290,744
1875 թ. հրդեհի գումար շ. 917,178

Ստորագրեալ իրենց բաղաձայն յայտարարեալ իրենց վերոյիշեալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակալարար ընտրութեամբ ընտրուած ըլլալով, այնպիսի գումարներ մը մէջ կը գտնուին, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ գումարներ կը մատուցանեն:

Ապահովութեան կարգադրութիւնները կը լազկանան երկու ընկերութեանց միջ համեմատական բաժանումէ մը, և այսպէս ապահովութեան և գումարներու աւելանալով ընկերութիւնն ալ կը կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բռնողներու ինքզինքն ինքնապահովել:

Գրեթէ ամեն կարգի փառնող աւոր ապահովութիւնը կրնան ընդունել ինչպէս Բերայի Ղալաթիոյ և Պօլյուս մօտակայ քաղաքները զիւրեր և գաւառները:

Գիններուն և աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել Միացեալ ընկերութեանց գրասենեակը Ղալաթիոյ Բերայի մօտ Ապաւորի Խոսի Թիւ 3: